

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos dos deportes colectivos I				
Materia	Fundamentos dos deportes colectivos I			
Código	P02G050V01303			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Profesorado	Silva Alonso, Telmo Viaño Santasmarinas, Jorge Juan			
Correo-e	telmosilva@uvigo.es jorgeviano@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Principios para o desenvolvemento físico, técnico e táctico de xogadores/as de baloncesto e balonmán.			

Competencias	
Código	
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
APLICACIÓN DAS TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E COMUNICACIÓN (Tics) Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B7 B12	C1 C2 C3 C6
HABILIDADE DE LIDERADO, CAPACIDADE DE RELACIÓN INTERPERSOAL E TRABALLO *ENEQUIPO	B25	C4

ADAPTACIÓN A NOVAS SITUACIÓNS, A RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS E A APRENDIZAXE AUTÓNOMA	B26	
HÁBITOS DE EXCELENCIA E CALIDADE NO EXERCICIO PROFESIONAL	B13	C4
ACTUACIÓN DENTRO DOS PRINCIPIOS ÉTICOS NECESARIOS PARA O CORRECTO EXERCICIO PROFESIONAL	B10 B13 B24	C3 C4
CAPACIDADE PARA DESEÑAR, DESENVOLVER E AVALIAR Os PROCESOS DE ENSINO - APRENDIZAXE RELATIVOS Aos DEPORTES DE BALONCESTO E BALONMÁN, CON ATENCIÓN Ás CARACTERÍSTICAS INDIVIDUAIS E *CONTEXTUALES DAS PERSOAS.		C1 C2 C4
CAPACIDADE PARA PROMOVER E AVALIAR A FORMACIÓN DE HÁBITOS *PERDURABLES E AUTÓNOMOS DE PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B13	C2
CAPACIDADE PARA APLICAR Os PRINCIPIOS *FISIOLÓGICOS, *BIOMECÁNICOS, *COMPORTAMENTALES, E SOCIAIS, NO ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B25	C3 C4 C6
CAPACIDADE PARA IDENTIFICAR Os RISCOS QUE SE DERIVAN PARA A SAÚDE DA PRÁCTICA DO BALONCESTO E O BALONMÁN DE FORMA INADECUADA	B13	C4
CAPACIDADE PARA SELECCIONAR E SABER UTILIZAR O MATERIAL E EQUIPAMENTO DEPORTIVO ADECUADO PARA O BALONCESTO E O BALONMÁN		C6
MANEXO DA INFORMACIÓN CIENTÍFICA BÁSICA APLICADA Ao ÁMBITO DO BALONCESTO E O BALONMÁN	B10 B14	

Contidos

Tema	
1.- FUNDAMENTACIÓN TEÓRICA DO BALONMÁN	TEMA 1. ASPECTOS TEÓRICOS BÁSICOS 1.1. Orixe e evolución do balonmán. 1.2. Contextualización do balonmán nos tres ámbitos de intervención 1.3. Terminoloxía, simboloxía e representación gráfica
2.- FUNDAMENTOS TÉCNICO-TÁCTICOS E DIDÁCTICOS DO BALONMÁN.	TEMA 2. ANÁLISE DA ESTRUTURA DE XOGO DE O BALONMÁN 2.1. Análise formal 2.2. Análise funcional 2.3. Reglamento: análise desde o punto vista formal e funcional 2.3.1. Reglamento adaptado para fases de formación: Mini-balonmán 2.3.2. Reglamento non adaptado (convencional)

3. ESTRUTURA FORMAL E FUNCIONAL DO BALONMÁN.	TEMA 3. FUNDAMENTOS INDIVIDUAIS 3.1. As intencións técnico-tácticas dos roles estratéxicos (o que) 3.1.1. Porteiro. 3.1.2. Ofensivos: ACB e ASB 3.1.3. Defensivos: DASB e DACB. 3.1.4. Metodoloxía práctica específica das intencións técnico-tácticas individuais (táctica individual) TEMA 4. FUNDAMENTOS COLECTIVOS: TÁCTICOS GRUPAIS E DE EQUIPO (SISTEMAS) 4.1. Táctica Colectiva de Grupo (Táctica Grupal) 4.1.1. Ofensivos - Elementais (superioridade): Situacións de Asimetría Táctica (en superioridade) - Simples (igualdade): Circulación do Balón / ou Circulación dos Xogadores - Básicos: Pase e vai. Penetracións sucesivas. Cruces. Cortinas. Permutas. Bloqueos. Pantallas. - Complexos: Circulacións Complexas. Procedementos Tácticos (en Situacións Especiais) 4.1.2. Defensivos - Inmediatos: repartición inicial de zonas e tarefas ou distribución de responsabilidades - Preventivos: Basculación. Cobertura. - Reactivos: Defensa ante o Pase e Vai. Deslizamento, a Barreira Dinámica. Dobraxe. Cambio de Opoñente (e Contrabloqueo). Colaboración Defensa-Porteiro - Activos: Flotación. Ataque ao Impar. Dous Contra Un 4.1.3. Metodoloxía práctica específica da táctica colectiva: fases de aprendizaxe - Fase de aprendizaxe inicial globalizado - Fase de aprendizaxe específica analítico e en postos específicos - Fase de perfeccionamento. 4.2. Táctica Colectiva de Equipo 4.2.1. Sistemas - Ofensivos: Ataque posicional, Contraataque - Defensivos: Defensa ao ataque posicional, Repregamento defensivo. 4.2.2. Metodoloxía práctica específica - Formas de xogo para o desenvolvemento dos sistemas ou Xogo libre ou Xogo dirixido: Xogo posicional ou en postos específicos. Xogo circulante ou en circulación ou Xogo prefabricado (xogadas)

4.- O PROCESO DE INICIACION DEPORTIVA NO BALONMÁN	TEMA 5. O PROCESO DE FORMACIÓN DE O DEPORTISTA DE DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN: O MODELO TÁCTICO. 5.1. Interpretación conductista vs cognitivista de a persoa-deportista (e a súa motricidad-conduta) 5.2. Perspectivas ou teorías históricas de a aprendizaxe (orixe de as metodoloxías) 5.2.1. Asociacionista 5.2.2. Globalizada ou de a forma. 5.2.3. Fenómeno-estructuralista (modelo sistémico) 5.3. Metodoloxías 5.3.1. Analíticas 5.3.2. Globalistas 5.3.3. Ecléctica: xogos modificados/reducidos aplicados a a iniciación, utilizando a procura como estratexia. 5.4. Etapas en o proceso de formación de o deportista 5.5. Categorías de competición vs etapas de formación TEMA 6. PERCEPCIÓN E CONDUTA TÁCTICA EN O BALONMANO 6.1. Aspectos básicos e bases neurofisiológicas 6.2. Percepción visual consciente e inconsciente 6.3. Aprendizaxe consciente e inconsciente 6.4. Visión central e visión periférica: 6.5. As estratexias visuais 6.6. Percepción e creatividade 6.7. Recomendaciones metodolóxicas para a adquisición de as estratexias visuales. TEMA 7. MODELOS DE INICIACIÓN DEPORTIVA 7.1. Tradicionais Técnicos vs Comprensivos 7.2. Verticais vs Horizontais (principio de transferencia) 7.3. Tipologías de Modelos Comprensivos 7.3. Outros modelos de iniciación deportiva: Educación Deportiva, Responsabilidade Persoal e Social, etcétera. 7.4. Idade e etapa de formación, correspondencia segundo modelos. TEMA 8. MODELOS DE INICIACIÓN A Os DEPORTES DE COOPERACIÓN-OPOSICIÓN. ETAPAS Ou FASES DE ENSINO-APRENDIZAXE. 8.1. Exemplos de diversos autores. 8.2. Análise de vantaxes e desventajas de cada modelo para a adquisición de diferentes aspectos individuais e colectivos de xogo 8.3. Elementos didácticos de cada fase de xogo. Avaliación inicial ou identificación de o nivel de xogo: análise de comportamentos observados vs desexados Definición de obxectivos didácticos: toma de decisións sobre a fase de o modelo a ensinar-aprender (adestrar). Selección de contidos didácticos Situacións prácticas (actividades) Recomendaciones metodolóxicas TEMA 9. Profundización en os elementos didácticos para o ensino-aprendizaxe de a táctica grupal colectiva. 9.1. Características fundamentais de as tarefas tácticas 9.2. Elementos básicos de a estrutura xeral de o modelo táctico 9.3. Variables ou compoñentes operativos básicos de o modelo táctico. Deseño de situacións de ensino-aprendizaxe 9.4. Exemplo de Teorías elaboradas para o deseño de situacións tácticas (Ej. Teoría escalonada de Roth) 9.5. Deseño de Sesións 9.5.1. Estructura dunha sesión 9.5.2. Proposta de situacións/tareas didácticas para cada fase do modelo de iniciación elixido. TEMA 10. BALONMANO RECREATIVO PARA TODOS 11.1. Persoas con necesidades educativas específicas 10.1.1. Discapacidad visual 10.1.2. Discapacidad motriz (cadeira de rodas) 10.2. Outros ámbitos e obxectivos 10.2.1. Recreativo en contorna natural: balonmano praia

CONTIDOS DE BALONCESTO (BLOQUES TEMÁTICOS)	TEMAS E SUBTEMAS
1. Fundamentación teórica do baloncesto	1.1 Descrición xeral de a modalidade. 1.2 Orixe e evolución de o xogo. 1.3 Contextos de práctica. 1.4 Símboloxía para a representación gráfica.
2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do baloncesto.	2.1 Regras básicas FIBA e NBA. 2.2 Carga física do partido e características fisiolóxicas de xogadores/as. 2.3 Indicadores estatísticos de rendemento.
3.Estructura formal e funcional do baloncesto.	3.1 Modelos de execución das accións do xogador/a en fase ofensiva. 3.2 Modelos de execución das accións do xogador/a en fase defensiva. 3.3 Métodos para o ensino-aprendizaxe dos fundamentos técnicos. 3.4 Principios básicos da táctica individual. 3.5 Principios básicos da táctica de equipo. 3.6 Métodos para o ensino-aprendizaxe dos fundamentos tácticos. 3.7 Introdución ó adestramento de xogadores/as e equipos.
4. O Proceso de iniciación deportiva no baloncesto	4.1 Periodos críticos e sensibles. 4.2 Fases para o desenvolvemento do talento deportivo. 4.3 Fases no proceso de iniciación deportiva.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo	2	0	2
Prácticas de laboratorio	38	38	76
Estudo previo	0	18	18
Traballo tutelado	0	22	22
Aprendizaxe colaborativa	0	10	10
Lección maxistral	30	45	75
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Saídas de estudo	BALONMÁN: Existe a posibilidade de desprazarse a eventos deportivos de balonmán de polo menos dúas categorías diferentes para a observación en tempo real dos fundamentos técnico-tacticos do balonmán por parte de xogadores/as federados/as. O alumnado deberá facer o traballo solicitado na ficha deseñada para ese efecto co obxectivo de adquirir competencias de observación, rexistro e análise sistemática do xogo. Outra das saídas podería consistir na experimentación dunha modalidade máis recreativa do balonmán convencional (balonmán praia, etcétera) é espazos específicos para a súa práctica. Ditas saídas están supeditadas á a aprobación por parte da Xunta de Centro e estar dotadas economicamente para poder realizar o traslado a través da "Convocatoria de Saídas de Campo" anual.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de habilidades básicas e/ou específicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse en espazos especiais con equipamento especializado: pavillón da Facultade (campo de xogo de baloncesto e de balonmán), tamén poderán utilizarse espazos naturais adaptados convenientemente (praia, campos máis pequenos, etc.).
Estudo previo	BALONMANO: Se solicitará a los estudiantes la lectura y/o estudio PREVIO a la asistencia a las prácticas y teóricas de diferentes recursos didácticos (lecturas, visionado de videos, etcétera). Se solicitarán evidencias de su ejecución, paralelamente a esta lectura y/o estudio previo, que podrán consistir, p. ej., en la elaboración de resúmenes, respuestas a cuestionarios, etc.. que tendrán una asignación porcentual de la nota (se calificarán).
Traballo tutelado	BALONMÁN: Proxecto de planificación de adestramento e competición individualizada a un caso (p. ex. neno, equipo...) Definirase nun guión escrito a disposición na plataforma FAITIC.
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: O grupo de prácticas constituirase en equipos de balonmán. Devandito equipos deberán planificar, deseñar e pór en práctica nas prácticas, as situacións e problemas que se expoñan polo profesorado de forma colaborativa, asumindo cada un as funcións que se decidan no grupo de forma rotatoria.

Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Sería necesario a asistencia polo menos a unha tutoría concertada co profesorado para a súa orientación correcta, revisión previa entrega, etcétera.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas de laboratorio	BALONCESTO: Asistencia obrigatoria (un mínimo de 90 % de asistencia). Avaliación do esforzo e a realización de actividades de aprendizaxe. 25% da cualificación final. BALONMÁN: 2,5% sobre 100% a condición de que o estudante alcanza o requisito mínimo: 80% de asistencia. En caso contrario non poderá optar a este 5% e estará obrigado a presentarse ao exame práctico final. Este é un requisito imprescindible para poder ser avaliado no resto de probas con porcentaxe na nota final da avaliación continua (estudo previo 20% e traballo tutelado 30%) En caso de ausencia nalgunha práctica que desexe xustificarse, debe presentarse a documentación pertinente nun prazo máximo de 15 días despois de dita ausencia. Non se admitirán xustificantes despois deste período salvo baixa permanente xustificada. Si a asistencia final non chega ao 80% mínimo, os xustificantes constituirán evidencias a valorar polo profesorado pero en ningún caso suporá que se considere a práctica como realizada ou como asistencia.	13.75	B7 B10 B13 B24 B25	C1 C2 C3 C4 C6
Estudo previo	BALONMÁN (10% sobre o 100%): Solicitarase aos estudantes a lectura e/ou estudo PREVIO á asistencia ás prácticas e teóricas de diferentes recursos didácticos (lecturas, visionado de vídeos, cubrir cuestioarios, etcétera). Requisito mínimo de 5 sobre 10 en cada evidencia presentada para a súa aprobación. Requisito mínimo de 5 sobre 10 no apartado na súa globalidade. Solicitaranse evidencias da súa execución, paralelamente a esta lectura e/ou estudo previo, que poderán consistir, p. ex., na elaboración de resumos ou presentacións, respostas a cuestionarios, etc.. que terán unha asignación porcentual da nota (cualificaranse). A súa entrega será definida polo profesorado durante as clases presenciais teóricas e prácticas, do mesmo xeito que as condicións de tempo e forma. A cualificación máxima de cada actividade (de lectura, exercicio, visionado, etcétera.) será o resultado de dividir o total asinado a este apartado (20% en balonmán) entre o número de lecturas/exercicios/visionados que se realizaron ao final do semestre. Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (iranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia). Non será posible presentar devandito traballo para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre.	5	B7 B12 B14 B26	C1 C2 C4 C6

Traballo tutelado	BALONMÁN 30% do 100%. Requisito mínimo: 5 sobre 10. Proxecto de adestramento e competición en grupos (equipos) dentro do grupo de clase, planificando os contidos técnico-tácticos de forma adaptada aos obxectivos de cada sesión e ás características do equipo. Este apartado forma parte da avaliación continua durante o semestre (iranse entregando diferentes partes ao longo do semestre de docencia). Non será posible presentar devandito traballo para ser avaliado na convocatoria de xullo senón realizouse anteriormente as entregas en tempo e forma durante o semestre.	15	B12 B25 B26	C1 C3
Aprendizaxe colaborativa	BALONMÁN: 35% sobre o 100%. Deberanse cumprir en tempo e forma coa entrega, presentación ou calquera outra evidencia que o profesorado demande ao conxunto do equipo de traballo ou a calquera membro do equipo individualmente. Cada evidencia terá un valor máximo resultado de dividir o valor total deste apartado entre o número de evidencias que se soliciten.	17.5	B24 B25 B26	C1 C3 C6
Lección maxistral	BALONMÁN: 2,5% sobre 100% a condición de que se alcance o requisito mínimo. Requisito mínimo: 50% de asistencia e participación activa nas actividades propostas durante devandita metodoloxía nas clases teóricas de aula.	1.25	B10	C1
Exame de preguntas obxectivas	BALONCESTO:proba escrita 75 % da cualificación final. BALONMÁN: 20% sobre o 100%. Requisito mínimo: 5 sobre 10 para a súa aprobación. Devandito exame pode ser dividido en varios parciais mediante probas escritas (presencial ou virtual, segundo as circunstancias). Estas probas tamén serán parte da avaliación continua que exime de exame final teórico en caso de ser superadas. No entanto, si ditas probas non se superan co mínimo exixible, a materia correspondente deberá recuperarse en exame final (escrito ou virtual segundo proceda, véxase calendario de exames). Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo anuncio expreso do profesorado por anuncio ou correo electrónico a todo o alumnado.	47.5	B7 B14	C1 C2 C4 C6

Outros comentarios sobre a Avaliación

BALONCESTO

a) Poderase facer un traballo voluntario de acordo previo co profesor sobre o tema para mellorar a cualificación final (ata un 10 % da mesma).

b) Os criterios para a convocatoria de xullo serán os mesmos (25% + 75%) que os aplicados na primeira convocatoria. Os alumnos/as que non alcanzaron o nivel mínimo de asistencia a clase (90%) terán que facer un exame práctico consistente na resolución dun suposto práctico e a execución de habilidades específicas e tarefas na pista.

BALONMÁN

- Proponse un sistema de avaliación continua de traballo-avaliación durante o semestre.
- O cumprimento de cada un dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida pode eximir da realización do exame final teórico ou práctica, segundo proceda.
- O inclumpimiento dun ou varios dos requisitos mínimos de cada metodoloxía/proba definida, obrigan a presentarse ao exame final do dicir parte (teórica e/ou práctica, segundo proceda).
- Para que as diferentes metodologias/probas definidas a continuación sexan cualificadas debe cumprirse cos requisitos de tempo e forma segundo as condicións establecidas para ese efecto polo profesorado durante o transcurso das clases teórico-prácticas, podendo quedar excluídos da posibilidade de cualificación por este motivo.

AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA

- Teóricas (asistencia e participación activa)(5%, requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación)
- Estudo previo e evidencias da súa realización (requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación)

- Exames de preguntas obxectivas (proba escrita) (30%, requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE PRÁCTICA

Prácticas (asistencia e participación activa)(5%, requisito mínimo de 8 sobre 10 para a súa aprobación)
Estudo previo e evidencias da súa realización (requisito mínimo de 5 sobre 10 para a súa aprobación)
Aprendizaxe colaborativo (10%, non hai requisito mínimo)

AVALIACIÓN CONTINUA DA PARTE TEÓRICA-PRÁCTICA

Traballo tutelado (30%, requisito mínimo para a súa aprobación: 5 sobre 10)

AVALIACIÓN FINAL

- esta avaliación será aplicable nos estudantes que non alcancen un ou varios de requisitos mínimos tanto da parte teórica como práctica.
- o estudante deberá presentarse a un exame final da parte que corresponda establecido no calendario oficial de exames da titulación publicado na web da facultade.
- Exame Teórico Escrito: 30% de valor máximo, requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
- Exame Práctico ou proba/traballo que determinará o profesorado en substitución do exame práctica: 40% de valor máximo, requisito mínimo de 5 sobre 10 para superalo.
- O 30% restante correspone ao Traballo Tutelado.

Non se gardarán as partes aprobadas para a seguinte edición ou convocatoria salvo comunicación explícita do profesorado por correo electrónico a todo o alumnado ou anuncio en FAITIC.

NOTA FINAL NA MATERIA DE FUNDAMENTOS DOS DEPORTES COLECTIVOS I

Para realizar o cálculo da nota final é requisito que a nota de cada cada bloque temático por separado (baloncesto e balonmán) sexa como como mínimo dun 5 sobre 10.

Se a nota final dun dos bloques (deporte) non chega ao 5 sobre 10, a materia estará suspensa.

As notas das partes ou bloques aprobados poderanse gardar para convocatorias posteriores en función do que describa o apartado "Segunda convocatoria (e/ou seguintes)

SEGUNDA CONVOCATORIA (E/Ou SEGUINTES)

En 2ª convocatoria ou edición os criterios de avaliación serán os mesmos que na primeira.

Só se gardarán as notas das diferentes partes aprobadas da materia para a 2ª edición de curso académico presente a condición de que o profesorado así o anuncie explicitamente de forma escrita mendiante anuncio en FAITIC ou correo electrónico.

Unha vez concluído o curso académico presente o alumnado que suspendese deberá volver cursar e superar ditas partes seguindo os criterios de avaliación da guía docente aprobada para o/o curso/s seguinte/s.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Estriga, Luisa, **TEAM HANDBALL: TEACHING AND LEARNING STEP-BY-STEP: An Instructional Guide**, 9892094654, Agência Nacional ISBN, 2019

Pinaud, P., Díez, E., **Percepción y creatividad en el proceso de aprendizaje del Balonmano**, Stonberg, 2009

García López, L.M.; Gutiérrez Díaz del Campo, D., **Aprendiendo a enseñar deporte: modelos de enseñanza comprensiva y educación deportiva**, INDE, 2016

Estriga, M.L.; Moreira, I., **Ensino do andebol na escola: ensinar e aprender**, Porto : Universidade do Porto, Facultade de Despor, 2014

Méndez, A. (Ed.)., **Modelos actuales de iniciación deportiva: Unidades didácticas sobre deportes de invasión**, Wanceulen, 2009

Bibliografía Complementaria

Butler, Joy I.: Griffin, Linda L., **More Teaching Games for Understanding. Move Globally**, Human Kinetics, 2010

Morillo, J., **Balonmano Playa**, Wanceulen, 2009

Daza, G.; González Arévalo, C., **Balonmano Unidades didácticas para Secundaria IX**, Inde, 1999

González, S.; Gil, P.; Contreras, OR; y Pastor, JC, **Propuesta de formación permanente del profesorado en deportes de invasión**, Nº 121, pp. 97-124., 2008

Griffin, L. L., & Butler, J., **Teaching games for understanding: Theory, research, and practice.**, Human Kinetics, 2005

López-Ros, V.; Castejón-Oliva, F.J.; Bouthier, D.; Llobet-Martí, B., **Modelos para una enseñanza comprensiva del deporte. Espacios comunes para el encuentro (y algún desencuentro**, Nº 17 (1), 45-60., Ágora Para La Ef Y El Deporte,, 2015

Méndez Giménez, A., **Modelos de enseñanza y síntesis de las investigaciones recientes, en Modelos de enseñanza en Educación Física**, Grupo G5, 2014

Méndez, A., **La Evaluación desde la perspectiva comprensiva. Dificultades y estrategias didácticas para valorar el rendimiento de juego en situaciones modificadas.** , Tándem. Didáctica de la Educación Física, 37, 42-5, 2011

Castejón Oliva, J., **La investigación en iniciación deportiva válida para el profesorado de educación física en ejercicio (Research on sports initiation valid for physical education teachers in-service).**, 2015

Castejón Oliva, F.J.; Giménez Fuentes-Guerra, F.J.; Jiménez Jiménez, F.; López Ros, V. (Coords.), **Investigaciones en formación deportiva**, Wanceulen, 2013

Castejón Oliva, F.J. (Coord.), **Deporte y enseñanza comprensiva**, Wanceulen, 2010

Fernández-Río, J.; Calderón, A.; Hortigëla Alcalá, D.; Pérez-Pueyo, A.; Aznar Cebamano, M, **Modelos pedagógicos en Educación Física: Consideraciones teórico-prácticas para docentes. Revisión.**, nº 413, 2016

Antón García, J.L., **Balonmano recreativo, para todos y en cualquier lugar.**, Gymnos, 2001

Lasierra, G., **1013 ejercicios y juegos aplicados al balonmano**, Paidotribo, 2001

Lasierra, G.; Lavega, P., **1015 juegos y formas jugadas de iniciación a los deportes de equipo**, 3, Paidotribo, 2000

Mariot, J, **Balonmano: De la escuela a las asociaciones deportivas.**, Agonos, 1995

Hernández Moreno, J y otros, **La iniciación a los deportes desde su estructura y dinámica**, INDE, 2000

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal defensiva: concepto, estructura y metodología.**, Grupo Editorial Universitario., 2002

Bonnefoy, G., **Deportes para jugar en equipo. Enseñar balonmano para jugar en equipo**, INDE, 1999

Antón, J., **Balonmano. Táctica grupal ofensiva: concepto, estructura y metodología.**, Gymnos, 1998

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 1, O ensino do andebol dos 7 aos 10 anos**, Facultade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2004

Ribeiro, M. & Volossovitch, A., **Andebol. 2, O ensino do jogo dos 11 aos 14 anos**, Facultade de Motricidade Humana; Federação de Ande, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fundamentos dos deportes colectivos II/P02G050V01403

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102
Fundamentos da motricidade/P02G050V01204
Xogo motor/P02G050V01105

Plan de Continxencias

Descrición

BALONCESTO

Para baloncesto, no caso de circunstancias excepcionais que impidan a asistencia presencial ás clases, terase en conta a modalidade activada (presencial, semipresencial ou non presencial) e faranse as seguintes adaptacións:

- Metodoloxía: flipped clasroom e proxectos co emprego de recursos TIC.
- Atención ao alumnado: titoría virtual e correo electrónico.
- Avaliación: probas telemáticas con plataforma FAITIC o exam.net

BALONMÁN
- De decretarse polo reitorado "Docencia Non Presencial" os criterios de avaliación que se modificarán serán os seguintes:

- LECCIÓN MAXISTRAL
- Para a súa impartición serán utlizadas as tecnoloxías virtuais que a Univerdidade poña á nosa disposición (p. ex. Campus remoto). Combinaranse ditas tecnoloxías co sistema "flipped classroom" e proxectos con recursos TIC.

- A asistencia esixible computarase igualmente (mínimo do 50%), para iso solicitaranse evidencias de asistencia e aproveitamento. Anunciarase o procedemento a seguir en caso necesario (p.ex. cubrir formulario sobre os contidos impartidos de forma síncrona á clase virtual en FAITIC)

- O seu valor máximo será de 5% sobre 100% a condición de que se alcance o requisito mínimo.
- Requisito mínimo: 50% de asistencia e participación activa nas actividades propostas durante devandita metodoloxía nas clases teóricas de aula (presencial ou virtual).

-PRÁCTICAS DE LABORATORIO:
- No sistema de "docencia mixta" tentarase que, na medida que a climatoloxía. permítao, as prácticas realícense ao aire libre en pistas polideportivas ou en praia.
- No sistema de "docencia non presencial", eliminarase a obrigatoriedade de asistir presencial e fisicamente ao centro para as prácticas (ou á instalación ou espazo natural que fose determinado), cuxa esixencia era do 80%.
- No entanto, esixirase cumprir co 80% da asistencia ás clases virtuais polo campus remoto ou vía que se estableza e/ou entrega de evidencias de asistencia e aproveitamento a devandita clase (p.ex. cubrir formulario sobre os contidos impartidos de forma síncrona á clase virtual en FAITIC, análise de casos mediante vídeos específicos da materia, etcéteral a través de FATIC, etcétera).
- Lémbrase que o cumprimento deste requisito é condición para optar á avaliación continua nas metodoloxías/probas de "estudo previo" e "traballo tutelado"; en caso de incumprimento o estudante deberá acollerse ao sistema de avaliación final con exame teórico e/ou práctico final segundo proceda (véxase calendario de exames na web da facultade).